EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2019.7.12.
COM(2019) 335 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK

az 1995/96 és 2001/02 közötti időszak tekintetében a tejtermelőkre kirótt kiegészítő illeték behajtásával kapcsolatban Olaszország által a Bizottságnak és a Tanácsnak jelentett haladás értékeléséről
(a 2003/530/EK tanácsi határozat 3. cikke alapján)

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK

az 1995/96 és 2001/02 közötti időszak tekintetében a tejtermelőkre kirótt kiegészítő illeték behajtásával kapcsolatban Olaszország által a Bizottságnak és a Tanácsnak jelentett haladás értékeléséről

(a 2003/530/EK tanácsi határozat 3. cikke alapján)

Ezt az értékelő jelentést a Bizottság az Olasz Köztársaság által az olasz tejtermelőknek nyújtandó támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségéről szóló, 2003. július 16-i 2003/530/EK tanácsi határozat (a továbbiakban: tanácsi határozat) 3. cikke alapján készítette, amelynek értelmében az illetékes olasz hatóságok kötelesek évente jelentést tenni a Tanácsnak és a Bizottságnak az 1995/96 és 2001/02 közötti időszakra vonatkozó, kiegészítő illeték címén esedékes összeg termelőktől való behajtásában elért haladásról.

A tanácsi határozat 1. cikke szerint az a támogatás, amelyet az Olasz Köztársaság azáltal nyújtott, hogy az 1995/96-tól 2001/02-ig tartó időszakban a tejre kivetett kiegészítő illeték címén a tejtermelők által az Európai Uniónak fizetendő összeget saját maga fizette be az Európai Unió költségvetésébe, valamint azáltal, hogy megengedte, hogy a termelők kamat megfizetése nélkül, több év alatt, részletekben fizessék vissza tartozásukat, kivételesen összeegyeztethetőnek minősül a közös piaccal, azzal a feltétellel, hogy:

– a termelők egyenlő összegű éves részletekben, hiánytalanul visszafizetik teljes tartozásukat, és

– a visszafizetési időszak – amely 2004. január 1-jével kezdődik – nem haladja meg a 14 évet.

A tanácsi határozat 2. cikke szerint a támogatásnyújtás feltétele, hogy Olaszország bejelentse az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalapnak (EMOGA)[1] az érintett időszakra érvényes kiegészítő illeték teljes összegét, valamint az EMOGA 2003. novemberi, 2004. novemberi és 2005. novemberi kiadásaiból három egyenlő éves részletben levonja a fennmaradó tartozást. Olaszország 2003. augusztus 26-i levelében megtette az érintett időszakra vonatkozó kiegészítő illeték teljes összegéről szóló bejelentést. A fennálló tartozást levonták az EMOGA 2003., 2004. és 2005. novemberi kiadásaiból.

A tanácsi határozat 3. cikke szerint az illetékes olasz hatóságok kötelesek évente jelentést tenni a Tanácsnak és a Bizottságnak az 1995/96 és 2001/02 közötti időszakokra vonatkozó kiegészítő illeték címén esedékes összeg termelőktől való behajtásában elért haladásról.

Az olasz hatóságok az említett rendelkezéssel összhangban benyújtották tizenharmadik jelentésüket a Bizottságnak; az AGEA (Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura) 2018. november 9-én kelt leveléhez csatolt jelentés a 2017. évi részletfizetésről számol be. Tájékoztatásul: az első két éves részlet (2004. és 2005.) egy jelentésben szerepelt (COM(2007) 34 végleges, 2007.1.30.); a mostani jelentés így a tizennegyedik éves részletnek felel meg.

Ez a jelentés azon előrehaladás Bizottság általi értékelését tartalmazza, amelyről az olasz hatóságok a 2017. évre vonatkozóan a tanácsi határozat hatálya alá eső hét időszak, illetve a határozat hatályán kívül eső időszakok után esedékes kiegészítő illeték behajtása tekintetében beszámoltak.

[1] 2007. január 1-től az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) lépett a helyébe.

Az illeték törlesztése a 2003-as részletfizetési könnyítéssel

A tanácsi határozat, amely engedélyezte Olaszország számára, hogy a termelők helyett maga fizesse be a kiegészítő illetéket az uniós költségvetésbe, 2005-ben, a Tanácsnak benyújtott első jelentés időpontjában 25 123 hátralékkal rendelkező termelőt érintett. Ez a szám 2017-re 20 647-re csökkent.

A tanácsi határozat által érintett hét időszakban illetéktartozást felhalmozó, a jelentés által érintett termelők közül kezdetben 15 431 választotta a 2003-ban bevezetett részletfizetési lehetőséget. A részletfizetési rendszert választó 15 431 termelő 2004-ben – az első éves részlet kifizetése előtt – összesen mintegy 345 millió EUR-val tartozott, amely a részletfizetést elutasító termelők esetében fennálló illetéktartozás teljes összegének körülbelül egynegyedét tette ki. Úgy tűnik tehát, hogy az egyéni szinten a legkisebb mértékű túltermelésért felelős termelők többsége a részletfizetési rendszerbe való belépést választotta. Másrészről viszont az egyéni szinten jelentősebb mértékű túltermelésért felelős (a hét időszak alatt mintegy 1 milliárd EUR-nyi illetéktartozást felhalmozó) termelők – akiknek a száma összesen mintegy 8 000-re tehető – inkább úgy döntöttek, hogy nem vesznek részt a részletfizetési rendszerben. Meg kell ugyanakkor jegyezni, hogy az olasz hatóságokhoz minden évben újabb részletfizetési kérelmek érkeztek be. 2017-ben például 36 új, összesen mintegy 7 millió EUR-ra vonatkozó kérelem érkezett be. A tizennegyedik éves részletet – összesen 24 655 057,20 EUR-t – 10 137 termelőnek kellett befizetnie 2017. december 31. előtt. Az olasz hatóságok által végrehajtott ellenőrzések azt mutatják, hogy 2017 folyamán 10 038 termelő fizette be határidőre az esedékes összeget, összesen 24 259 152,52 EUR-t. Ez azt jelenti, hogy a tizennegyedik éves részletet a termelők 99 %-a időben befizette, és befizetésük az esedékes éves részlet 98,40 %-át tette ki. Ez utóbbi ráta a korábbi éves részletek átlagának 97 %-a. Az olasz hatóságok szerint a tizennegyedik éves részlet beérkezésével immár összesen 375,94 millió EUR behajtására került sor.

Noha a hivatkozott arányok egyértelműen bizonyítják a részletfizetési rendszerben részt vevő termelők szándékát kötelezettségeik teljesítése iránt, a Bizottság úgy véli, hogy az olasz hatóságok a rendszer feltételeinek szigorú betartatása és – végső soron – a teljes illetéktartozás behajtása iránti elkötelezettségüket elsősorban az elmaradt törlesztések eseteinek nyomon követésével mutathatnák ki.

A tizennegyedik éves részlet kapcsán semmilyen információ nem áll a rendelkezésünkre a fennmaradó 99 termelő elmaradt befizetéséről, amely összesen 392 784,39 EUR-t tesz ki.

Ami a tizenharmadik éves részletet illeti, az előző jelentés 209 olyan termelőről számolt be, aki nem fizette be a megfelelő összeget 2016. december 31-ig, ami 563 317,2 EUR hiányt jelentett. Az olasz hatóságok által közölt információkból kiderül, hogy a központi hatóságok az említett esetek mindegyikéről tájékoztatták az illetékes regionális hatóságokat a teljes, kamatokkal megnövelt összegnek a részletfizetési rendszeren kívüli behajtása érdekében. Később bebizonyosodott, hogy az eredetileg feltételezett 209 fizetéselmaradási esetből 103-ban a termelő valójában megfizette a részletet. Ezzel szemben az a 106 termelő, akik ténylegesen nem teljesítették a tizenharmadik részlet befizetését, elveszítették a részletfizetés lehetőségét, és végrehajtási eljárás indult ellenük.

Az olasz hatóságok által a 2017. évre vonatkozóan szolgáltatott információk fényében úgy tűnik, hogy a 2003/530/EK tanácsi határozat által jóváhagyott részletfizetési rendszer alkalmazási feltételeit betartották, és az 1995/96 és 2001/02 közötti időszakra vonatkozó illeték megfizetésére a részletfizetési rendszert választó termelők esedékes tartozásainak behajtásában elért haladás a rendszer megfelelő kezeléséről tanúskodik.

Mezőgazdasági üzemek, melyektől visszavonták a részletfizetési lehetőséget

Az éves részlet megfizetésének elmulasztása a termelő részletfizetési rendszerből való kizárását, valamint az egész tartozás kamattal megnövelt összegének egyszerre történő behajtását vonja magával.

A részletfizetési rendszer 2003-ban történt bevezetése óta eltelt tizennégy évben összesen 1 120 mezőgazdasági üzem esetében vonták vissza a részletfizetés jogát; részletekben visszafizetendő tartozásuk teljes összege 37 510 005,97 EUR volt.

Ugyanakkor ebből az összegből a részletfizetési jog visszavonását megelőzően 18 740 185 EUR-t visszafizettek, a visszavonást követően pedig 5 502 332,10 EUR-t (a fennálló tartozás közel 30 %-át) sikerült behajtani, amely összegből 2 920 990,46 EUR 320 mezőgazdasági üzem tartozásának teljes kiegyenlítését tette lehetővé. Ez azt jelenti, hogy a rendszerből kizárt fennmaradó 800 mezőgazdasági üzem tartozása összesen 13 279 597,39 EUR (a fennálló tartozás közel 70 %-a).

Ezek az adatok azt mutatják, hogy az olasz közigazgatási szervek által az éves részlet meg nem fizetése miatt a részletfizetési rendszerből kizárt termelők illetéktartozásának beszedése tekintetében tanúsított igyekezet nem kielégítő. Ezt a helyzetet mindazonáltal annak az általános problémának az összefüggésében kell megítélni, hogy az olasz hatóságok nem tudják ténylegesen behajtani az alább említett részletfizetési rendszeren kívül eső összegeket.

A féléves fizetési haladék és következményei az állami támogatás tekintetében

Olaszország a 2010. december 29-i 225. törvényrendeletben – amelynek módosított szövegét a 2011. február 26-i 10. számú törvénybe foglalták – a 2. cikk 12k. bekezdése értelmében 2011. június 30-ig meghosszabbította a 2003/530/EK tanácsi határozat által jóváhagyott 2003. évi részletfizetési rendszer szerint 2010. december 31-ig esedékes 2010. évi részlet befizetésének határidejét.

A 2013. július 17-i C(2013) 4046 final határozatában a Bizottság megállapította, hogy a 2010. december 31-én esedékes tejilletékrészlet határidejének meghosszabbítása a belső piaccal összeegyeztethetlen támogatásnak minősül. Emellett úgy vélte, hogy a határidő-hosszabbítással összefüggő támogatás a 2003/530/EK tanácsi határozatban előírt feltételek megszegésének minősül, és a 659/1999/EK rendelet 1. cikkének f) pontja alapján jogellenes, a belső piaccal ugyancsak összeegyeztethetetlen új állami támogatást jelent mindazok számára, akik éltek ezzel a lehetőséggel és kiléptek a Tanács által meghatározott keretből.

A C(2013) 4046 final határozattal a Bizottság elrendelte, hogy Olaszország fizettesse vissza a halasztott fizetés lehetőségével élő kedvezményezettekkel az összeegyeztethetetlen támogatások kamatokkal megnövelt összegét.

Az olasz hatóságok megkezdték a támogatások visszafizettetéséhez szükséges adminisztratív eljárásokat. Ugyanakkor 2013. november 8-án Olaszország fellebbezést nyújtott be a Bizottság határozata ellen a Törvényszékhez (T-527/13 sz. ügy). A Törvényszék 2015. június 24-i ítéletében részben hatályon kívül helyezte a Bizottság határozatát: megerősítette a Bizottságnak a 2010. december 31-én esedékes tejilletékrészlet fizetési határidejének

meghosszabbításával összefüggő támogatásra vonatkozó álláspontját, azonban elvetette a határidő-hosszabbítást igénybe vevőknek – akik egyúttal a tanácsi határozat keretéből is kiléptek – nyújtott új támogatásra vonatkozó következtetéseit. A Bizottság megfellebbezte a Törvényszék ítéletét az Európai Unió Bírósága előtt (C-467/15 P sz. ügy). 2017. október 25-én a Bíróság a jelen ügyben hozott ítéletében megerősítette a Törvényszék 2015. június 24-i ítéletében (T-527/13 sz. ügy) részben hatályon kívül helyezett C(2013) 4046 final bizottsági határozat érvényességét. Ezért az olasz hatóságok felkérést kaptak, hogy hozzák meg azokat a nemzeti intézkedéseket, amelyekre a C(2013) 4046 final határozat végrehajtásához a rendszer keretében nyújtott támogatás teljes visszafizettetéséig szükség van. Eddig az olasz hatóságok a kedvezményezettekre és a behajtandó összegekre vonatkozóan szolgáltattak adatokat. Ezeket az információkat még ki kell egészíteni, és be kell mutatni a visszafizettetésre vonatkozó bizonyítékokat.

A 2002/03-as időszak címén fizetendő kiegészítő illeték

Az 1995 és 2002 közötti időszakra vonatkozóan Olaszország a 2003/530/EK tanácsi határozatnak megfelelően a termelők helyett maga fizette be a kiegészítő illetéket az uniós költségvetésbe.

2004 óta a tagállamok a kiegészítő illetéket közvetlenül az uniós költségvetésbe fizetik, a 2003. szeptember 29-i 1788/2003/EK tanácsi rendeletnek megfelelően.

Ezzel szemben a 2002/03-as időszak nem tartozik sem a tanácsi határozat, sem pedig a 2004-ben bevezetett új rendszer hatálya alá. Az olasz nemzeti kvóta túllépésére tekintettel a túllépésért felelős olasz tejtermelők a 2002/03-as időszakra vonatkozóan összesen 227,76 millió EUR összeggel tartoztak az Unió költségvetésének.

Ebből az összegből az illetéktartozást felhalmozó tejtermelők még 118,4 millió EUR összegű kiegészítő illetékkel tartoznak az Európai Unió költségvetésének.

Az 1995/96 és 2008/09 közötti időszak címén behajtandó, és a 2003. évi részletfizetési rendszeren, illetve a 2009. évi visszafizetési rendszeren kívüli illetéktartozás

Az előző jelentésekben kiemeltük, hogy a 2003. évi részletfizetési rendszert, illetve a 2009. évi (az uniós referenciarátánál néhány százalékponttal magasabb kamatlábbal megállapított) részletalapú visszafizetési rendszert választó termelők tartozása a behajtandó illetékösszeg csekély részét teszi ki, nevezetesen 410 millió EUR-t, azaz a behajtandó összeg 17,8 %-át. 2017. december 31-én 385 millió EUR-t már behajtottak a 2003. évi részletfizetési rendszerrel és a 2009. évi visszafizetési rendszerrel összefüggésben. Ebből következik, hogy a teljes visszatérítendő összegnek csak egy minimális része folyik még be ezekből a rendszerekből, nevezetesen 25 millió EUR (a 2009. évi visszafizetési rendszerrel összefüggésben).

Valójában az Olaszország által bejelentett, az 1995/96 és 2008/09 közötti időszak címén behajtandó illeték 2,303 milliárd EUR-t kitevő teljes összegének döntő része nem az előbb említett rendszerekhez tartozik.

Ha az olasz hatóságok által a tizennegyedik éves részletről készített jelentésben szereplő információk azt mutatják, hogy a 2003-ban létrehozott részletfizetési rendszeren belül az illetékbeszedés általános helyzete kielégítő, ugyanez nem igaz a részletfizetési rendszeren, illetve a részletalapú visszafizetési rendszeren kívül behajtandó összegek (1,283 milliárd EUR) beszedésére, és különösen a végrehajtható összegek (888 millió EUR) visszafizettetésére.

A Tanácsnak 2010 óta benyújtott, egymást követő értékelő jelentéseiben a Bizottság többször is elégedetlenségét fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy nem történt jelentős előrelépés a részletfizetési rendszeren, illetve a részletalapú visszafizetési rendszeren kívüli beszedendő kiegészítő tejilleték behajtásában.

Az olasz hatóságok által a tizennegyedik éves részletről készített jelentésben közölt információkból látszik, hogy nem tapasztalható semmilyen számottevő újabb előrelépés a részletfizetési rendszereken kívüli illetékek tényleges beszedése terén. Az olasz hatóságok kiemelik, hogy a behajtandó összeg 112 millió euróval növekedett, és hogy 837,2 millió EUR jogi úton (végrehajtási eljárás útján) történő behajtása folyamatban van, de jelentős tényleges eredményekről még nem számoltak be.

A befizetetlen illetékösszeg nagyságát, valamint a befizetetlen összeg behajtása terén tapasztalt jelentős késedelmet figyelembe véve a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a 2017. év során az olasz hatóságok nem tudták biztosítani az uniós jogszabályok hatékony és tényleges érvényesítését.

A Bizottság ebből az okból kifolyólag az EUMSZ 258. cikke szerinti kötelezettségszegési eljárást kezdeményezett az Európai Unió Bíróságán (C-433/15 sz. ügy).

Az Európai Unió Bírósága 2018. január 24-i ítéletével helyt adott a Bizottság keresetének: megállapította, hogy az Olasz Köztársaság elmulasztotta teljesíteni kötelezettségeit azáltal, hogy nem biztosította, hogy a nemzeti kvótát meghaladó olaszországi termelés után fizetendő kiegészítő illeték tekintetében a kiegészítő illeték Olaszországban történt tényleges bevezetésének első időszakától (1995/96) az utolsó olyan időszakig, amikor Olaszországban kvótát meghaladó termelés valósult meg (2008/09), teljesüljenek a következő feltételek:

– az illeték ténylegesen azon termelőket terhelje, akik a termelés túllépéséhez hozzájárultak, továbbá

– az illetéket kellő időben, a fizetendő összegről szóló előzetes értesítést követően megfizesse a felvásárló vagy – közvetlen értékesítés esetén – a termelő, vagy

– amennyiben az illeték megfizetésére az előírt határidőn belül nem került sor, azt nyilvántartásba vegyék, és esetlegesen kényszerítő intézkedések útján behajtsák ugyanezen felvásárlóktól vagy termelőktől.

Következtetés

A 2003/530/EK határozattal létrehozott részletfizetési rendszer bevezetését követő tizennegyedik év végén a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az 1995/96 és 2001/02 közötti időszakra vonatkozó illeték megfizetésére a részletfizetési rendszert választó termelők esedékes tartozásainak behajtásában az olasz hatóságok által elért haladás a rendszer megfelelő kezeléséről tanúskodik annyiban, amennyiben teljesülnek a Tanács által 2003-ban jóváhagyott részletfizetési rendszer alkalmazásának követelményei.

A részletfizetési rendszeren, illetve a részletalapú visszafizetési rendszeren kívüli összegek vonatkozásában a Bizottság emlékeztet arra, hogy az Európai Unió Bíróságának 2018. január 24-i határozata megerősítette azon hiányosságok meglétét, amelyeket a Bizottság az Olasz Köztársaságnak felrótt. Az EUMSZ 260. cikke értelmében jelenleg az olasz hatóságok feladata a Bíróság ítéletének végrehajtásához szükséges valamennyi intézkedés meghozatala, és így egy olyan, az esedékes összegek behajtására szolgáló hatékony rendszer gyors kialakítása, amely valós és látható eredményeket ér el a kiegyenlítetlen összegek csökkentése

tekintetében. A Bizottság szoros figyelemmel kíséri, hogy az olasz hatóságok végrehajtják-e a Bíróság ítéletét.